



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **E. D.**, st. příslušnost: Turecká republika
t. č. pobytem Zařízení pro zajištění cizinců V. L. 234, X V. L.
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort**
sídlem U Výstaviště 18, 751 52 Přerov

o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 7. 11. 2020, č. j. KRPM-120228-30/ČJ-2020-140022-SV, ve věci zajištění cizince

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6 800 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaná napadeným rozhodnutím žalobce zajistila podle § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie před 13. 1. 2009 – Dohody mezi vládou České republiky a vládou

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

Slovenské republiky o předávání a přebírání osob s neoprávněným pobytem, která vstoupila v platnost 2. 6. 2002 a vyšla pod č. 1/2004 Sb. m. s. (dále jen „readmisní dohoda“).

2. **Žalobce v žalobě** namítal, že žalovaná se nezajímala o to, v jakém postavení je žalobce a co lze od jeho předání na Slovensku očekávat. V případě realizace účelu zajištění podle československé readmisní dohody nejsou splněny přísné podmínky omezení osobní svobody podle obecných předpisů o ochraně základních lidských práv. Zajištění je možné jen tehdy, pokud probíhá proces navrácení nebo vyhoštění. Zajištění nesmí být svévolné a musí být přiměřeně dlouhé. Zajišťovaná osoba musí být seznámena s důvody omezení v jazyce, kterému rozumí a rozhodnutí o zajištění musí být přezkoumatelné v urychleném soudním přezkumu.
3. Readmisi nelze realizovat pro rozpor se zásadou non-refoulement. Slovensko je silně křesťanská země, která je orientovaná proti islámu, tedy náboženství, jehož vyznavačem je žalobce. Islám není na Slovensku uznané a podporované náboženství. Novela zákona z roku 2016 zvýšila počet podpisů členů náboženské obce potřebných pro její registraci z 20 000 na 50 000. Muslimové na Slovensku nemají mešity a čelí útokům extremistických skupin. Slovensko odmítá i kvóty na přerozdělení migrantů v Evropské unii (dále jen „EU“). Žalobci hrozí na Slovensku pronásledování za svoje náboženství a též fyzické napadení. Žalobce poukázal na protesty proti migraci nebo zabití Filipínce, kterého napadl a zabil přívrženec Kotlebovy ĽSNS. Právní úprava České republiky (dále jen „ČR“) neupravuje ochranu práv osob vrácených na základě readmisní smlouvy. Cizinci v takovém případě není vydáno ani rozhodnutí o předání, proti kterému by se mohl bránit, vydáno je pouze rozhodnutí o zajištění. Cizinci není tak zajištěna efektivní včasná ochrana proti případnému nezákonnému předání. Předání se cizinec nemůže vyhnout ani podáním žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce nemá možnost uplatnit námitky týkající se jeho údajného nelegálního pobytu a eventuální vážné újmy, která mu hrozí po předání na Slovensko. Podle žalobce je mu odepřena soudní ochrana, ačkoliv bylo zasaženo do jeho základního práva. Institut readmise tak nepřijatelným způsobem zasahuje do základního práva žalobce na soudní ochranu, jelikož jej této možnosti zcela zbavuje. Zajištění nereguluje jen migrační politiku, ale zasahuje do osobní svobody cizince. Jestliže žalovaná nijak nezkoumala minulost žalobce a eventuální hrozby, kterým může být vystaven na Slovensku a zejména ve svém domovském státě, kam by případně mohl být Slovenskem předán, nepokusila se tak napravit legislativní vakuum spočívající v nemožnosti soudního přezkumu samotného předání žalobce. Proto bylo povinností žalované vypořádat se s přijatelností předání žalobce na Slovensko a s hrozbou, které tam může čelit, zejména navrácení do Sýrie (pozn. soudu: žalobce měl zjevně na mysli Turecko, nikoli Sýrii).
4. **Žalovaná ve vyjádření** k žalobě k žalobním námitkám, že Slovensko neakceptovalo převzetí žalobce zpět na své území podle čl. 2 odst. 5 readmisní dohody, tedy bez formalit, a proto byla Slovensku zaslána podle čl. 2 odst. 6 readmisní dohody žádost o předání osoby formálním způsobem. Tuto žádost slovenská strana přijala a žalobce převzala zpět na území Slovenské republiky na hraničním přechodu Hrozenkov - Drietoma 19. 11. 2020 v 9 h.
5. Realizace předání žalobce v rámci readmisní dohody na území Slovenské republiky se dle předešlých zkušeností a poznatků ČR jevila jako bezproblémová a realizovatelná. Slovensko jako země EU nelze s tvrzením, že islám není na jeho území rozšířen, považovat za zemi, kde nejsou dodržována základní lidská práva a svobody, zejména právo na

svobodu vyznání. Takovými informacemi žalovaná nedisponuje, ani jí nejsou v rámci její praxe doposud známy.

6. Proces navrácení a předání probíhal s řádnou pečlivostí, zajištění má oporu ve vnitrostátní právní úpravě a je v souladu s touto úpravou. Rozhodnutí o zajištění nebylo svévolné a žalovaná k němu přistoupila v dobré víře, že dojde k naplnění jeho účelu, k čemuž také došlo, a po řádném zhodnocení věci. Zajištění bylo vykonáváno na odpovídajícím místě (Zařízení pro zajištění cizinců V. L.) a v odpovídajících podmínkách (poskytnutá strava, ubytování, zdravotní péče) a jeho celková délka – 20 dnů od omezení osobní svobody – byla stanovena na nezbytně nutnou dobu k jeho realizaci s ohledem na nutnou karanténu v zařízení pro zajištění cizinců a provedení testu na onemocnění COVID-19. Při určování délky zajištění žalovaná vycházela zejména ze znění readmisní dohody, která stanoví lhůtu pro odpověď na žádost ČR do sedmi dnů a dalších sedmi dnů na realizaci převzetí cizince a také ze zkušeností, získaných při stanovení lhůt pro předání cizinců na území Slovenské republiky.
7. Žalovaná se při rozhodování zabývala i přiměřeností zajištění podle § 174a zákona o pobytu cizinců a vycházela přitom z vyjádření žalobce při jeho výslechu, kdy zjišťovala další možné důvody, které mají vliv na posouzení přiměřenosti rozhodnutí. Žalobce je v produktivním věku a je zdravý. Podle jeho slov nikdy v ČR nebyl a nemá zde žádné známé ani příbuzné, což znamená, že nemá v ČR žádné rodinné vazby. Délku jeho pobytu na území ČR lze počítat v rádech hodin, takže je vyloučeno, aby si zde vytvořil silnější vazby, které by byly překážkou jeho předání podle mezinárodní smlouvy zpět na území Slovenské republiky. Za krátký čas a při neznalosti jiného než kurdského jazyka si žalobce na území ČR nemohl vytvořit kulturní či sociální vazby intenzitou překračující vazby k zemi původu. Žalobce nemá dostatek finančních prostředků, není schopen si zajistit tedy ubytování, stravu a základní hygienické prostředky. Bez povolení k pobytu, zdravotního pojištění a znalosti jazyka je vyloučeno, aby si byl schopen finanční prostředky na svou obživu a ubytování legálně obstarat. Podle vyjádření žalobce mu v jeho zemi žádná újma na zdraví nehrozí a při návratu do země se může vrátit ke své rodině.
8. Napadené rozhodnutí žalované **soud přezkoumal** v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném ke dni vydání rozsudku (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d) odst. 2 věty druhé a třetí v § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout jen k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
9. O žalobě krajský soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. a ve smyslu § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ve věci rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť žalobce ani žalovaná nařízení jednání nepožadovali a soud neshledal v posuzované věci nařízení jednání jako nezbytné.

10. Soud zjistil **ze správního spisu** ve vztahu k žalobním námitkám z úředního záznamu žalované z 5. 11. 2020, že hlídka celního úřadu při kontrolní činnosti s mobilním RTG a psovodem zjistila v tureckém nákladním vozidle 48 osob v nákladovém prostoru, které zajistila a po provedených testech na COVID-19 rozdělila a eskortovala do osmi krajů.
11. Podle úředního záznamu žalované z 6. 11. 2020 byl takto zjištěn žalobce, který předložil turecký doklad totožnosti a dále již žádný cestovní doklad ani oprávnění k pobytu. Vzhledem k tomu, že žalobce vstoupil na území ČR a pobýval zde neoprávněně a současně porušil ochranné opatření ministerstva zdravotnictví, byl zajištěn.
12. Žalobce podepsal 5. 11. 2020 poučení zajištěné osoby ve svém jazyce. Žalovaná ustanovila pro řízení se žalobcem tlumočnicki do kurdského jazyka 6. 11. 2020.
13. Žalovaná 7. 11. 2020 zastavila řízení o správním vyhoštění, zahájené 6. 11. 2020, protože žalobce bude předán na Slovensko podle readmisní smlouvy.
14. Skutková zjištění a popis správního řízení v napadeném rozhodnutí odpovídají správnímu spisu.
15. **Žalovaná rozhodnutím ze dne 7. 11. 2020 žalobce zajistila** podle § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců. Po porovnání otisků prstů v systému AFIS a EURODAC s negativními výsledky bylo výsledkem žalobce zjištěno, že bydlí na vesnici na turecko-syrské hranici v rodinném domě s tatínkem, všichni sourozenci (2 bratři a 2 sestry) jsou v Německu a mají v Německu trvalý pobyt. Žalobce doma působí jako učitel na prvním stupni. Protože má malý finanční příjem a obecně politická situace v jeho oblasti není příznivá, chtěl jet za rodinou, aby si tam našel práci. V domovské zemi žalobci žádná újma na zdraví nehrozila a při návratu do země se může vrátit ke své rodině. Domluvil se s pěti kamarády z okolí bydliště; zaplatili každý 200 EUR známému, aby jim zprostředkoval cestu do Německa. Přes Kosovo, Srbsko a Rumunsko cestovali v kamionech a z Rumunska do Německa byly zaskládány mramorem. Žalobce v karanténě nebyl, protože na celém světě je COVID-19 a hranice jsou zavřené, rozhodl se pro nelegální cestu. Musel z Turecka utéct, už se tam nedalo žít. Turecká armáda blokuje a uzavírá vesnice, i tu jejich, nefungovalo zásobování a byl na ně vyvíjen politický tlak. K doplňujícím otázkám žalobce uvedl, že měl namířeno do Německa, kde jsou jeho sourozenci, v ČR je poprvé. Žalobce v minulosti žádal o vydání víza pro cestu do Německa, protože zde má příbuzné. Ve státech EU o azyl nikde nežádal. Žalobce v ČR nemá blízké příbuzné s povoleným pobytem nebo někoho, kdo by se o něj postaral. V Evropě žijí v Německu bratři a sestry. Žalobce cestovní doklad nevlastní. Na otázku, zda si je vědom toho, že bez platného cestovního dokladu, víza nebo povolení k pobytu není oprávněn překračovat hranice jednotlivých zemí a vstoupit na území ČR, žalobce uvedl, že toto věděl, ale neměl v úmyslu vstoupit na území ČR. V minulosti v zemi svého původu byl dvakrát zatčen z politických důvodů a jeden rok strávil ve výkonu trestu odnětí svobody. V jeho vesnici a okolí probíhají boje Kurdů s tureckou armádou. Žalobce má u sebe pouze malou finanční hotovost, 200 EUR. Žalobce na území ČR nemá žádné sociální, ekonomické, kulturní nebo podobné vazby.
16. Žalovaná uzavřela skutková zjištění tak, že žalobce vstoupil a pobýval nejméně od 5. 11. 2020 na území ČR bez cestovního dokladu, víza a oprávnění k pobytu. Tyto skutečnosti založily důvod pro zahájení řízení o předání žalobce na Slovensko, které je v souladu s readmisní dohodou povinno žalobce přijmout zpět na své území.

17. Žalovaná dospěla k závěru, že existuje nebezpečí útěku žalobce, protože žalobce sám výslovně uvedl, že jeho cílem cesty bylo Německo. Žalobce se skrýval a za účelem dosažení svého cíle nelegálně překročil vnější hranice EU tím, že nastoupil do návěsu nákladního vozidla v nočních hodinách bez vědomí řidiče vozidla. Toto jednání žalobce nedává záruku, že bude dobrovolně vyčkávat na území ČR do doby, než bude na základě mezinárodní smlouvy předán do země, ze které přicestoval. V případě žalobce je reálné domnívat se, že v případě jeho nezajištění by dokončil svůj úmysl a vycestoval by z ČR do Německa. Žalobce podle svého vyjádření neměl v úmyslu zůstat v ČR. Jednání žalobce prokázalo, že ve snaze o dosažení svého cíle nemá zábrany porušovat právní předpisy evropského i českého práva. Žalobce nemá pro pobyt na území ČR žádné vízum či jiné oprávnění a nemá zde zajištěno ubytování. Skutečným cílem cesty žalobce bylo vždy Německo.
18. Žalovaná se zabývala otázkou, zda je předání potencionálně možné a zdali nezasáhne nepřiměřeně do soukromého a rodinného života žalobce. Výsledkem a ověřením totožnosti žalobce žalovaná zjistila, že žalobce je v produktivním věku, je zdravý, dle jeho slov nikdy v ČR nebyl a nemá zde žádné známé ani příbuzné, což znamená, že nemá v ČR žádné rodinné vazby. Délku pobytu cizince na území ČR lze počítat v rádech hodin, takže je vyloučeno, aby si zde vytvořil silnější vazby k ČR, které by byly překážkou jeho umístění do zařízení pro zajištění cizinců a následného vrácení na Slovensko. Vzhledem ke krátké době pobytu žalobce na území ČR je také vyloučeno, aby si na území vytvořil kulturní či sociální vazby intenzitou překračující vazby k zemi původu. Žalobce nemá dostatek finančních prostředků, není schopen si tedy zajistit ubytování, stravu a základní hygienické prostředky. Bez cestovního dokladu a víza či povolení k pobytu a zdravotního pojištění je vyloučeno, aby si byl žalobce schopen finanční prostředky na svou obživu a ubytování legálně obstarat. V případě žalobce je vyloučen dobrovolný návrat na Slovensko, neboť nemá finanční prostředky na cestu a jakýkoliv jiný způsob pozemní dopravy by měl za následek opětovný nelegální vstup do sousedních zemí.
19. Žalobce nemá na území ČR hlášený pobyt a ani nemůže mít, neboť do ČR přicestoval bez povolení úřadů a pouze s úmyslem využít ČR jako tranzitní zemi. Uložení mírnějšího opatření by nesplnilo zamýšlené očekávání a žalobce by území ČR opustil směrem do Německa a byl by tak ohrožen výkon jeho předání do Slovenské republiky, takové opatření by bylo neúčinné.
20. Slovensko je bezpečnou zemí, která dodržuje právní předpisy zabývající se ochranou uprchlíků a tam bude žalobce předán. Předání žalobce je uskutečnitelné, neboť realizaci předání nebrání v době rozhodování o zajištění žalobce žádná překážka.
21. Žalovaná vycházela z § 174a zákona o pobytu cizinců a z vyjádření žalobce při výsledku. Žalobce byl zajištěn na 20 dnů, za tuto dobu nedojde k porušení práv na jeho rodinný či soukromý život a zajištění je přiměřené vzhledem k okolnostem případu. Žalobce neuvedl nic, co by mohlo vnést pochybnosti do přiměřenosti zajištění.
22. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
23. Podle č. 6 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“) členské státy **mohou upustit od vydání rozhodnutí o navrácení** státního příslušníka třetí země neoprávněně pobývajícího na jejich území, pokud je dotčený státní příslušník třetí

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

země převzat jiným členským státem podle dvoustranných dohod či ujednání platných ke dni vstupu této směrnice v platnost.

24. Podle čl. 2 odst. 1 readmisní dohody *každá smluvní strana převezme na území svého státu osobu, která nemá občanství státu žádné ze smluvních stran, nesplňuje nebo přestala splňovat platné podmínky pro vstup nebo pobyt na území státu žádající smluvní strany, pokud je dokázáno nebo se věrohodně předpokládá, že vstoupila na území státu žádající smluvní strany z území státu žádané smluvní strany.*
25. Podle § 50a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *policie vydá rozhodnutí o povinnosti opustit území cizinci, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území a má být předán podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009; totéž platí i pro cizince, který má být předán podle přímo použitelného předpisu Evropské unie a kterému je umožněno dobrovolné vycestování.*
26. Podle § 50a odst. 4 zákona o pobytu cizinců *je-li cizinec bez zbytečného odkladu převzat jiným členským státem na základě mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo vrátí-li se cizinec neprodleně dobrovolně do státu, v němž je držitelem platného oprávnění k pobytu, může policie upustit od vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území.*
27. Návratová směrnice i zákon o pobytu cizinců ve specifických případech umožňují předání cizince, aniž by bylo vydáno rozhodnutí. O tento případ se ovšem v nyní projednávané věci jedná, neboť Slovenská republika převzala žalobce bez zbytečného odkladu ve smyslu citovaných předpisů.
28. Soud neshledal v postupu žalované žádnou nezákonnost ani zneužití správního uvážení či překročení jeho mezí. Žalovaná předala žalobce podle readmisní dohody Slovenské republiky, odkud přicestoval, bez zbytečného odkladu. Neurčitý právní pojem „bez zbytečného odkladu“ byl naplněn v souladu se zákonem. Soud se ztotožnil s úvahou žalované, že vrácení žalobce do 20 dnů ode dne omezení svobody podle čl. 2 odst. 6 readmisní dohody (tj. na základě písemné žádosti české strany, nikoli do 48 hodin po vyrozumění Slovenska českou stranou podle čl. 2 odst. 5 readmisní dohody), s ohledem na epidemiologickou situaci a na obvyklou správní praxi při vrácení cizinců proběhlo bez zbytečného odkladu.
29. V době rozhodování o zajištění přitom nebylo zřejmé, že by účel zajištění nemohl být realizován. Žádné okolnosti tomu nenasvědčovaly, ani je žalobce netvrdil (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) z 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS). Žalovaná ani nebyla povinna se zabývat tím, zda žalobci na Slovensku (případně v zemi původu) hrozí újma. O Slovensku není obecně známo, že by zde probíhaly problémy ohledně přístupu jeho orgánů v řízeních s cizinci. Vzhledem k tomu, že o tom nejsou důvodné pochybnosti a žalobce ve správním řízení žádné neuvedl, nebylo povinností žalované se této otázce v rozhodnutí o zajištění věnovat (přiměřeně srov. rozsudek NSS ze 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, č. 3773/2018 Sb. NSS).
30. K námitce žalobce, že nebyl zajištěn v souvislosti s probíhajícím řízením ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), soud poukazuje na to, že zajištění je prvním úkonem v řízení. V posuzované věci se jednalo o řízení o předání žalobce na Slovensko (§ 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

31. Podle čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy je možné omezit osobní svobodu zákonem stanoveným způsobem v případě zákonného zatčení nebo jiného zbavení svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území, nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.
32. NSS se v rozsudku z 9. 6. 2016, č. j. 6 Azs 253/2015-37, souladem zajištění cizince podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců za účelem readmise, a to jmenovitě na základě Dohody mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o předávání a přebírání osob na společných státních hranicích, s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy zabýval a shledal tuto právní úpravu souladnou s Úmluvou. Nejvyšší správní soud zde zejména uvedl, že: *„Při uplatňování dohod a rozhodování o zajištění je třeba též respektovat ustanovení Úmluvy, již je Česká republika vázána. Čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy umožňuje zbavení svobody osoby v souladu s řízením stanoveným zákonem, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání. Z rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že zajištění dle citovaného článku je ospravedlnitelné pouze pokud probíhá proces navrácení nebo vyhoštění, tyto procesy přitom musí probíhat s řádnou péčí ze strany příslušných státních orgánů. Zajištění musí mít oporu ve vnitrostátní právní úpravě a musí být v souladu s touto úpravou. Zároveň nesmí být „svévolné“, což je nutné chápat tak, že o zajištění musí být rozhodnuto v dobré víře, že dojde k naplnění jeho účelu, musí být vykonáno na odpovídajícím místě a v odpovídajících podmínkách a jeho délka by neměla přesáhnout dobu, ve které lze dosažení účelu zajištění rozumně předpokládat (srov. např. rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Mikolenko proti Estonsku, č. 10664/05, A. a ostatní proti Spojenému království, č. 3455/05, Chahal proti Spojenému království, č. 22414/93, Saadi proti Spojenému království, č. 13229/03). Z čl. 5 odst. 2 Úmluvy vyplývá, že každý, kdo je omezen na osobní svobodě, musí být neprodleně seznámen s důvody tohoto omezení v jazyce, jemuž rozumí. Odst. 4 téhož článku Úmluvy garantuje každému právo na urychlený soudní přezkum rozhodnutí o zajištění.“* V dalším proto soud nyní na odůvodnění citovaného rozsudku pro stručnost odkazuje.
33. Zajištění cizince za účelem readmise podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je tedy v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy, pokud jsou dodrženy podmínky vyplývající z judikatury Evropského soudu pro lidská práva.
34. V posuzovaném případě nejsou pochybnosti o tom, že žalobce neoprávněně vstoupil na území České republiky, přes které projížděl před svým zadržením a byl zajištěn postupem předpokládaným zákonem. Žalobce však rozpor s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy spatřuje v tom, že k omezení jeho osobní svobody došlo na základě faktického „rozhodnutí“ o předání na základě readmisní smlouvy, o kterém nebylo vedeno žádné řízení a nebylo o něm vydáno formalizované rozhodnutí. K tomu soud konstatuje, že důvod pro omezení osobní svobody uvedený v čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy spočívající v omezení osobní svobody *„osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání“*, je třeba vykládat tak, že nejde nezbytně pouze o správní řízení ve smyslu § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ale i o jiný postup směřující k předání cizince. Zde lze poukázat na anglické znění dotčeného ustanovení Úmluvy, které nehovoří o osobě, proti níž probíhá „řízení“, ale o osobě, proti níž jsou podnikány kroky s cílem ji vyhostit nebo vydat (*„against whom action is being taken with a view to deportation or extradition“*). Rovněž předání cizince podle mezinárodní smlouvy z důvodu jeho neoprávněného pobytu na území lze považovat pro účely výkladu čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy za ekvivalentní pojmu „vyhoštění“. V případě žalobce je nesporné, že takové kroky bezprostředně směřující k jeho

bezodkladnému předání na Slovensko byly činěny (podle rozhodnutí o zajištění žalovaná 6. 1. 2020 požádala slovenskou stranu o převzetí žalobce a dne 19. 11. 2020 bylo předání žalobce fakticky uskutečněno).

35. Pokud žalobce namítá, že cizinci není vydáno žádné rozhodnutí o readmisi, proti kterému by se mohl soudně bránit, soud zdůrazňuje, že předmětem tohoto řízení je přezkum rozhodnutí o zajištění. Vydání rozhodnutí o zajištění cizince není podmínkou jeho readmise podle mezinárodní smlouvy. Skutečnost, že se o readmisi nevydává rozhodnutí, proto sama o sobě nemůže být relevantní pro přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění, proti kterému se žalobce může bránit správní žalobou a také tak učinil. V posuzovaném případě tedy nelze konstatovat porušení práva na přístup k soudu podle čl. 36 Listiny základních práv a svobod.
36. Soud přitom při přezkumu zákonnosti zajištění za účelem předání do jiného státu může zkoumat důvody předání. Zajištění cizince za účelem předání je možné totiž pouze tehdy, když bude možné zákonný účel zajištění, tj. v posuzovaném případě jeho předání, uskutečnit (viz usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150). Proti úkonům žalované směřujícím proti jeho předání do jiného státu na základě readmisní dohody se ostatně žalobce může bránit zásahovou žalobou (§ 82 a násl. s. ř. s.), včetně případného návrhu na vydání předběžného opatření dle § 38 s. ř. s.
37. Žalobce v této souvislosti namítal, že žalovaná nezkoumala eventuální hrozby, kterým může být vystaven na Slovensku a zejména ve svém domovském státě Turecku, kam by případně mohl být Slovenskem předán, a které by mohly představovat překážku jeho readmise. Na tuto otázku lze analogicky vztáhnout závěry vyslovené v judikatuře Nejvyššího správního soudu k předání cizince do jiného členského státu Evropské unie podle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 („Dublin III“), s ohledem na možnou existenci systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU.
38. Z rozsudku rozšířeného senátu NSS ze 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017-29, vyplývá, že „[s] ohledem na zásadu vzájemné důvěry členských států, má správní orgán povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námítky pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodně pochybnosti. Pochybnosti mohou s ohledem na různorodost konkrétních případů vyvstávat z mnoha okolností a jejich existence proto nemůže být vázána jen na skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti.“
39. V posuzovaném případě se žalovaná otázkou možného nelidského či ponižujícího zacházení se žalobcem na Slovensku skutečně výslovně nezabývala. Soudu však z jeho úřední činnosti nejsou známy žádné pochybnosti o systémových nedostacích právního státu na Slovensku potenciálně žalobce ohrožujících na jeho základních právech, včetně hrozby nelidského či ponižujícího zacházení nebo porušení zásady *non refoulement*. Žalobce pak na žádné takové nedostatky neupozornil ani žalovanou ve správním řízení. Žalovaná proto nepochybila, pokud se touto otázkou nezabývala, a tato skutečnost nemá za následek nepřezkoumatelnost či nezákonnost rozhodnutí o zajištění žalobce. Žádné relevantní okolnosti, které by mohly představovat překážku realizace readmise žalobce neuvedl ani v žalobě. Co se týče eventuálních negativních následků spojených s případným dalším předáním žalobce do země jeho původu, je třeba zdůraznit, že žalobce nepožádal o

mezinárodní ochranu. V případě, že by se obával, že v zemi původu mu hrozí závažná újma, mohl o mezinárodní ochranu požádat v ČR nebo v Rumunsku.

40. Podle § 129 odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců platí, že „nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováděného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky. Nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, a jde-li o průvoz leteckou cestou podle § 152 ve lhůtě do 72 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.“
41. Podle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců platí, že „policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za **vážné nebezpečí útěku** se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za **vážné nebezpečí útěku** se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesusoudícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území“.
42. Harmonogram konkrétních kroků, které správní orgán v řízení o zajištění a stanovení povinnosti cizince opustit území České republiky činí, je na úvaze správního orgánu, nicméně aby zajištění cizince bylo oprávněné, musí být řízení o vyhoštění vedeno s náležitou pečlivostí, aktivně a svědomitě. Výkon správního uvážení při rozhodování o zajištění musí nalézt odraz v odůvodnění rozhodnutí, aby mohl soud přezkoumat, zda správní orgán správního uvážení nezneužil či nepřekročil jeho meze. V řízení o žalobě proti rozhodnutí o zajištění tak soudy ve správním soudnictví hodnotí postup policie v řízení o správním vyhoštění a zkoumají, zda uvážení správního orgánu o zajištění nevybočuje ze zákonem stanovených mezí, má oporu ve zjištěném skutkovém stavu a není svévolné (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011-39).
43. Odůvodnění rozhodnutí o zajištění musí obsahovat především úvahu, jaké kroky směřující k vyhoštění správní orgán dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné předání cizince realizovat. Předpokladem prodloužení zajištění je také skutečnost, že předání bude alespoň potenciálně možné. Proto musí správní orgán podrobněji uvážit zejména o skutečnostech, které vyšly najevo v průběhu jeho činnosti směřující k předání cizince a které by mohly zakládat důvodnou obavu, že účelu zajištění nebude možné dosáhnout (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2013, č. j. 7 As 139/2012-59).
44. Vyslovené požadavky žalovaná ve svém rozhodnutí o zajištění naplnila. Popsala, že na základě předchozího jednání žalobce hrozí nebezpečí útěku a pokračování v protiprávní činnosti, proto v daném případě žalovaná nepřistoupila k uložení mírnějších opatření. Ze spisového materiálu žalovaná rovněž nezjistila, že by nastaly nové skutečnosti, které by situaci pozměnily natolik, že by bylo možné uvažovat o uložení zvláštních opatření

dle § 123b zákona o pobytu cizinců (přiměřeně srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2012, č. j. 4 As 16/2012-30). S ohledem na shora uvedené tak soud uzavírá, že rozhodnutí o zajištění bylo přezkoumatelným způsobem odůvodněno.

45. Ve vztahu ke zjištění skutkového stavu pro žalovanou bylo podstatné, že se žalobce nacházel na území ČR neoprávněně, měnil své výpovědi ohledně podání žádosti o mezinárodní ochranu, neměl finanční prostředky, které by mu umožnily vycestovat z ČR, a na území ČR nemá žádnou rodinu či známé. Podle readmisní dohody měl být žalobce jako příslušník třetího státu předán na Slovensko. Za tímto účelem byl zajištěn, neboť nebylo možné u něj uplatnit zvláštní opatření.
46. Žalobce svým chováním dal opakovaně najevo, že není důvěryhodný. Žalobce potvrdil, že věděl, že musí mít doklad totožnosti a povolení ke vstupu a pobytu v jednotlivých zemích, ale úmyslně všude porušoval právní předpisy a hodlal v tom pokračovat. Nebylo tak možné pochybovat o úmyslech žalobce jednat účelově a porušovat pravidla o vstupu a pobytu v zemích EU a dalších zemích. Byl zde proto i důvodný předpoklad, že žalobce se nevrátí dobrovolně na Slovensko, ostatně na to neměl ani peníze, ani žádnou jinou možnost, jak si zajistit návrat na Slovensko nebo do Turecka sám.
47. V době rozhodování o zajištění přitom nebylo zřejmé, že by účel zajištění nemohl být realizován. Žádné okolnosti tomu nenasvědčovaly, ani je žalobce netvrdil (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS).
48. Z obsahu rozhodnutí o zajištění je zjevné, že žalovaná se zabývala důvody zajištění, prokázala je a uvedla, že trvají a podrobně je popsala. Soud se s těmito závěry ztotožnil. U žalobce nedošlo k žádné změně zjištěného stavu, objasnění nebo nové skutečnosti, které by vedly k opačnému závěru, nebyly zde dokonce ani žádné indicie, které by důvodně zpochybnilly zjištěný skutkový stav.
49. Žalovaná odůvodnila srozumitelně, náležitě a dostatečně, proč nebylo možné v případě žalobce sáhnout k mírnějšímu opatření, než je zajištění žalobce. Poukázala přitom na absenci finančních prostředků žalobce, která je doložena ve správním spise.
50. Žalobce pak při podání vysvětlení sám neuvedl žádné indicie v tom směru, že by mu někdo mohl finanční prostředky k zajištění obživy a bydlení zajistit. Historie pohybu žalobce od překročení hranic schengenského prostoru a jeho neochota setrvat na území Rumunska i ČR (na jejíž území žalobce vkročil jako tranzitující cizinec a v podstatě omylem či náhodou, nezáměrně, při kontrole kamionu celní správou) je dostatečně doložena ve správním spise a zdůvodňuje logicky a přezkoumatelně úvahu žalované o nezbytnosti užití institutu zajištění za účelem vrácení žalobce na Slovensko.
51. Žalobce vyjádřil jednoznačně své odhodlání cestovat do Německa a neochotu vrátit se do Turecka, což je důležitá indicie k závěru, že by se dobrovolně nepodvolil vrácení na Slovensko.
52. Žalovaná zjistila skutkový stav dostatečně, žalobce se výslovně vyjádřil ke svým finančním možnostem, komunikaci s rodinou a žalovaná mu kladla relevantní standardní a doplňující dotazy, jejichž odpovědi soud podrobně citoval výše z rozhodnutí o zajištění. Pohovor tlumočila tlumočnice kurdského jazyka, se kterou žalobce souhlasil, a záznam o výsledku oba podepsali. Žalovaná nebyla povinna provádět další dokazování, protože v tomto zkráceném a zrychleném řízení to není možné bez újmy na právech žalobce, není k tomu ze zákona povinna a žalobce měl dostatečný prostor vyjádřit se v celém správním řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

53. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I tohoto rozsudku. Žalobce nevnesl ve správním řízení ani v žalobě do skutkového stavu zjištěného žalovanou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 zákona správního řádu.
54. Soud rozhodl o nákladech řízení podle § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadovala, pročez se jí náhrada nákladů řízení nepřiznává.
55. Ustanovenému zástupci soud přiznal podle § 35 odst. 10 s. ř. s. odměnu za zastupování, spočívající v odměně za dva úkony po 3 100 Kč podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za převzetí věci a první poradou a doplnění žaloby, tj. celkem 6 200 Kč. K částce 6 200 Kč náleží paušál ve výši 2 x 300 Kč (600 Kč) dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celková odměna včetně náhrad hotových výdajů ustanoveného zástupce činí 6 800 Kč, která bude zástupci žalobce vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 21. prosince 2020

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně